

KRITÉRIÁ PROGRAMU

SCHOOL FOOD 4 CHANGE

Porovnanie s kritériami

Skutočne zdravej školy

úroveň bronz

OBSAH

AKO PREUKÁZAŤ ÚSPEŠNÉ ZAVÁDZANIE CELOŠKOLSKÉHO PRÍSTUPU K STRAVOVANIU	3
KRITÉRIÁ PR UDELENIE BRONZOVÉHO HODNOTENIA V PROGRAME SF4C A POROVNANIE S KRITÉRIAMI PROGRAMU SZŠ	4

AKO PREUKÁZAŤ ÚSPEŠNÉ ZAVÁDZANIE CELOŠKOLSKÉHO PRÍSTUPU K STRAVOVANIU

Európsky projekt „SchoolFood4Change“ oceňuje úspechy škôl, ktoré sa zapoja do realizácie Celoškolského prístupu k stravovaniu. Cieľom je motivovať školy a komunity, aby neustále zlepšovali a pretvárali svoju kultúru stravovania.

Pokiaľ chce škola predviesť svoju prácu v oblasti stravovania a vzdelávania o stravovaní, môže požiadať o „medailu“, preukazujúcu úspešné splnenie kritérií na bronzovej, striebornej alebo zlatej úrovni. Bronzová úroveň predstavuje minimum, ktoré by škola mala splniť pre preukázanie zavedenia Celoškolského prístupu k stravovaniu; vďaka ďalšiemu úsiliu môže potom získať strieborné alebo zlaté ocenenie.

Tri úrovne kritérií

Nižšie uvádzame kritériá pre dosiahnutie bronzového, strieborného a zlatého ocenenia. Kritériá sú založené na štyroch pilieroch CPS a ich príslušných stavebných blokoch. Aby škola dosiahla určitú úroveň, musí pracovať na všetkých štyroch pilieroch.

KRITÉRIÁ PRE UDELENIE BRONZOVÉHO HODNOTENIA V PROGRAMU SF4C A POROVNANIE S KRITÉRIAMI PROGRAMU SZŠ

Pilier A. Zásady vedenia

A.1. Pracovná skupina pre školské stravovanie

BR.A.1. Interná pracovná skupina pre školské stravovanie

Škola má formalizovanú pracovnú skupinu pre zavádzanie CPS. Skupina poriada plánované a štruktúrované stretnutia, ktoré sú dokumentované a sledované. Pracovné skupiny pre školské stravovanie sa skladajú minimálne z vedenia školy, učiteľov, zamestnancov jedálne a žiakov a stretávajú sa pravidelne.

Indikátory plnenia:

- skupina funguje Áno/Nie
- # stretnutí 2x ročne
- viac aktérov

Kritérium programu Skutočne zdravá škola

B1 Školská rada či vedenie školy odsúhlasilo plán podpory zdravého stravovania a stanovilo kroky a harmonogram k jeho naplneniu. Založenie Akčnej skupiny pre zdravé stravovanie je kľúčové, členovia sa pravidelne stretávajú, kontrolujú harmonogram a nastavujú zmeny a aktivity v škole.

Kritérium programu Skutočne zdravá škôlka

B1 Školská rada či vedenie škôlky odsúhlasilo plán podpory zdravého stravovania a stanovilo kroky a harmonogram k jeho naplneniu. Založenie Akčnej skupiny pre zdravé stravovanie je kľúčové, členovia sa pravidelne stretávajú, kontrolujú harmonogram a nastavujú zmeny a aktivity v škôlke.

Na splnenie kritéria SF4C je potrebné predložiť zápisnicu zo stretnutia akčnej skupiny - minimálne 2-krát ročne, zoznam zúčastnených osôb: zástupcovia vedenia, učitelia, školská jedáleň, žiaci (v prípade základných škôl).

A.2. Plánovanie, monitorovanie, hodnotenie

BR.A.2.Revizia kultúry stravovania v škole a akčný plán

Bola vykonaná revízia práce týkajúcej sa zdravého a udržateľného stravovania v škole. Na základe tohto prehľadu vypracovala pracovná skupina celoškolský akčný plán. Pracovná skupina každoročne vyhodnocuje a obnovuje svoj akčný plán, formuluje poznatky a odporúčania, dokumentuje svoje úspechy ...

Indikátory plnenia:

- poskytovanie
- kópia zhodnotenia
- kópia akčného plánu

Kritérium programu Skutočne zdravá škola

S1 Akčná skupina preskúmala kultúru stravovania v škole (rozdiely pred registráciou do programu a po nej/po získaní bronzového certifikátu) a dohodla sa na svojich ďalších aktivitách.

Kritérium programu Skutočne zdravá škôlka

S1 Akčná skupina preskúmala kultúru stravovania v škôlke (rozdiely pred registráciou do programu a po nej/ po získaní bronzového certifikátu) a dohodla sa na svojich ďalších aktivitách.

Na splnenie kritéria SF4C budete musieť predložiť jednoduchý plán cieľov a činností založený na posúdení situácie alebo vyhodnotení minulých plánov.

A.3. Zásady a realizácia Celoškolského prístupu k stravovaniu

BR.A.3. Vízia školy v oblasti stravovania a výživy schválená vedením školy

Škola má vypracovanú jasnú víziu v oblasti stravovania a výživy, ktorá je schválená vedením školy. Vízia vyjadruje, kde a za čím chcete v budúcnosti stáť, s konkrétnymi cieľmi a poslaním.

Indikátory plnenia:

- schválená vízia Áno/Nie.

Kritérium programu Skutočne zdravá škola

S1 Akčná skupina preskúmala kultúru stravovania v škole (rozdiely pred registráciou do programu a po nej/po získaní bronzového certifikátu) a dohodla sa na svojich ďalších aktivitách.

Kritérium programu Skutočne zdravá škôlka

S1 Akčná skupina preskúmala kultúru stravovania v škôlke (rozdiely pred registráciou do programu a po nej/ po získaní bronzového certifikátu) a dohodla sa na svojich ďalších aktivitách.

Aby ste splnili kritériá SF4C, musíte predložiť víziu pre stravovanie a výživu, ktorú schválilo vedenie vašej školy.

A.4. Komunikácia

BR.A.4. Komunikácia o vízii školy + interná komunikácia o akciách CPS

Škola jasne komunikuje svoju víziu, ciele a pokroky v realizácii CPS smerom k školskému tímu (vrátane tímu školskej jedálne, žiakom, pedagógom a širšej školskej komunite). Výsledky revízie a akčný plán sú zdieľané celému školskému tímu a všetkým žiakom.

Je určený pracovník pre komunikáciu, na ktorého je sa možné obrátiť v prípade

otázok alebo pripomienok.

Indikátory plnenia:

- školská vízia komunikovaná interne + smerom k rodičom a širšej školskej komunite Áno/Nie
- interná komunikácia o akciách CPS
- vymenovaný zodpovedný pracovník pre komunikáciu

Kritérium programu Skutočne zdravá škola

B26 Oboznamujeme iné školy, rodičov a verejnosť s našimi skúsenosťami z programu Skutočne zdravá škola.

Kritérium programu Skutočne zdravá škôlka

B25 Oboznamujeme iné škôlky, rodičov a verejnosť s našimi skúsenosťami z programu Skutočne zdravá škola.

Aby ste splnili kritérium SF4C, budete musieť opísať, ako sa so školskou komunitou podelíte o svoju víziu a aktivity v rámci "celoškolského prístupu k stravovaniu". Mali by ste tiež uviesť osobu, ktorá je zodpovedná za komunikáciu programu.

A.5.Zapojenie a účasť mladých ľudí

BR.A.5. Aktívne zapojenie žiakov

Skupina žiakov dostane čas, priestor a vedenie, aby sa aktívne zapojila do propagácie zdravého a udržateľného stravovania a išla dobrým príkladom ostatným. Menšie deti sú hrovou formou nabádané k poznávaniu zdravých a udržateľných potravín a ich produkcii.

Indikátory plnenia:

- # žiakov zapojených do propagácie udržateľného stravovania

Kritérium programu Skutočne zdravá škola

B5 Podporujeme žiakov, aby sami prichádzali s nápadi na zlepšenie školského stravovania a najlepšie nápady realizujeme v praxi.

B21 Strava a zdravé návyky sú prierezovo zaradené do výuky v rámci plnenia výchovno-vzdelávacích výstupov.

S14 Založili sme krúžok varenia a naši žiaci v ňom varia zo sezónnych potravín s využitím regionálnych zdrojov.

Kritérium programu Skutočne zdravá škôlka

B20 Strava a zdravé návyky sú prierezovo zaradené do výuky v rámci plnenia výchovno-vzdelávacích výstupov.

S10 Aspoň raz ročne môžu deti pripravovať jednoduché detské jedlá, či jesť plody, ktoré vypestovali sami.

Aby ste splnili kritérium SF4C, musíte opísať, ako zapájate deti a žiakov do podpory zdravého a udržateľného stravovania a ako ich v týchto témach vzdelávate.

Pilier B. Jedlo a udržateľnosť

B.1. Stravovacie prostredie

BR.B.1. Jedáleň ako výukové prostredie pre zdravé stravovanie (norma)

Škola zaisťuje v jedálni akcie na podporu zdravých stravovacích návykov, stravovacieho správania a postojov.

Indikátory plnenia:

- # akcií v jedálni
- príklady dobrej praxe

Kritérium programu Skutočne zdravá škola

B24 Každoročne organizujeme pre žiakov, rodičov a verejnosť akcie na tému zdravé stravovanie.

B25 Zapájame rodičov žiakov a verejnosť do našich pestovateľských a kulinárskych aktivít.

Kritérium programu Skutočne zdravá škôlka

B23 Každoročne organizujeme pre deti, rodičov a verejnosť akcie na tému zdravé stravovanie.

B24 Aktívne sa snažíme zapojiť rodičov detí a verejnosť do našich pestovateľských a kulinárskych aktivít.

Aby ste splnili kritériá SF4C, musíte opísať podujatia, ktoré ste zorganizovali v minulom roku na podporu zdravých stravovacích návykov, stravovacieho správania a postojov.

B.2. Zdravé, udržateľné jedlá

BR.B.2. Zdravé a vyvážené stravovanie v škole

Škola informuje žiakov a pedagógov o zdravom a vyváženom zložení pokrmov. Jedálňičky zdôrazňujú čerstvé, nespracované potraviny bez zbytočných prísad, pripravené zo sezónnej, regionálnej zeleniny a ovocia. Zdôrazňované sú tiež bio a fairtradové suroviny a vegetariánske pokrmy. Pri hlavných surovinách je uvedená krajina pôvodu.

Indikátory plnenia:

- jedálne lístky zdôrazňujú zdravé a udržateľné prvky, napr.:
  - čerstvé, nespracované potraviny bez zbytočných prísad, pripravené zo sezónnej regionálnej zeleniny a ovocia

- Fair trade suroviny
- biopotraviny
- čerstvé ovocie je vždy súčasťou dezertu
- porcia zeleniny v súlade s národnými zdravotnými smernicami

Kritérium programu Skutočne zdravá škola

B13 Pokrmy v jedálnom lístku odrážajú sezónnosť a všetky sezónne suroviny sú v texte jedálňička zreteľne označené.

B14 V školskej jedálni, na webovej stránke alebo sociálnych sieťach školy sú k dispozícii informácie o pôvode použitých surovín.

Kritérium programu Skutočne zdravá škôlka

B12 Pokrmy v jedálnom lístku odrážajú sezónnosť a všetky sezónne suroviny sú v texte jedálňička zreteľne označené.

B13 V materskej škôlke, na webe alebo sociálnych sieťach škôlky sú k dispozícii informácie o pôvode použitých potravín.

Aby ste splnili kritérium SF4C, musíte opísať, ako informujete o zdravom a vyváženom zložení jedál, a pripojiť kópie jedálnych lístkov s uvedením skupín výrobkov.

B.3. Zdravé a udržateľné nápoje

BR.B.3. Zdarma pitná voda z kohútika

Škola podporuje pitie vody (z kohútika a po celej škole sú rozmiestnené rôzne miesta, kde majú všetci žiaci voľný prístup k pitnej vode).

Indikátory plnenia:

- # zdrojov pitnej vody (popis alebo plán)

Kritérium programu Skutočne zdravá škola

B16 Deti, žiaci, študenti a pracovníci školy majú prístup k pitnej vode podľa potreby celý deň.

Kritérium programu Skutočne zdravá škôlky

B15 Deti a pracovníci materskej škôlky majú prístup k pitnej vode podľa ich potrieb po celý deň pobytu v škôlke.

Aby ste splnili kritérium SF4C, musíte stručne opísať, ako škola zabezpečuje pitný režim priebežne po celý deň.

B.4. Zdravé a udržateľné desiate

BR.B.4. Jasnú pokyny pre desiate

Škola vzdeláva rodičov k tomu, aby svojim deťom k desiate dávali zdravé a udržateľné pokrmy.

Indikátory plnenia:

- pokyny pre žiakov a rodičov Áno/Nie

Kritérium programu Skutočne zdravá škola

S4 Edukujeme rodičov, aby svojim deťom nedávali na desiatu priemyselne spracované pochutiny.

Aby ste splnili kritérium SF4C, musíte stručne opísať, ako vzdelávate rodičov žiakov. Toto kritérium sa nevzťahuje na materské školy - stačí opísať, že materská škola poskytuje desiate.

B.5. Rovný prístup k zdravému a udržateľnému stravovaniu

BR.B.5. Dodatočné vybavenie pre deti so špeciálnymi stravovacími potrebami

Škola podporuje rovný prístup k zdravým a udržateľným potravinám pre všetkých.

Škola v rámci možností zohľadňuje rôzne stravovacie potreby. Deťom, ktoré si prinášajú špeciálne jedlá z domu, sú k dispozícii možnosti skladovania a ohrievania.

Indikátory plnenia:

- ďalšie zariadenia pre deti so špeciálnymi stravovacími potrebami Áno/Nie

Kritérium programu Skutočne zdravá škola

B7 Respektujeme potreby stravníkov so špeciálnou diétou a umožníme im ohriať si diétne jedlo z domu.

Kritérium programu Skutočne zdravá škôlka

B5 Respektujeme potreby stravníkov so špecifickou diétou tým, že im školská jedáleň umožní ohriať z domu prineseného diétného pokrmu.

Na splnenie kritéria SF4C budete musieť stručne opísať, či a ako poskytujete stravovanie deťom so špeciálnymi potrebami.

B.6. Plytvanie jedlom

BR.B.6. Škola monitoruje plytvanie potravinami

Škola spolupracuje s dodávateľmi jedla/stravovacím tímom/rodičmi a žiakmi na sledovaní a minimalizácii plytvania potravinami.

Indikátory plnenia:

- monitorovací systém zavedený Áno/Nie

Kritérium programu Skutočne zdravá škola

Z2 Minimalizujeme objem biologického odpadu a obalového materiálu v spolupráci s dodávateľmi surovín pre školskú jedáleň.

Kritérium programu Skutočne zdravá škôlka

Z1 Minimalizujeme objem biologického odpadu a obalového materiálu v spolupráci s dodávateľmi surovín pre školskú jedáleň.

Aby ste splnili kritérium SF4C, musíte stručne opísať, ako sa škola snaží minimalizovať plytvanie potravinami.

Pilier C. Vzdelávanie a učenie

C.1. Vzdelávanie o jedle v učebných osnovách

BR.C.1. Téma jedla vo vzdelávaní

Téma zdravej výživy a udržateľnej produkcie a spotreby potravín je súčasťou niekoľkých plánov výuky a/alebo interdisciplinárnych projektov, ktoré sú prispôbované rôznym vekovým kategóriám a fázam vývoja detí. V rámci školského tímu dochádza k dobrej harmonizácii obsahu výuky naprieč rôznymi ročníkmi a rôznymi predmetmi.

Indikátory plnenia:

- # lekcií a medziodborových projektov + popis
- zápis zo stretnutia o harmonizácii v rámci školského tímu

Kritérium programu Skutočne zdravá škola

B20 Zdravé a udržateľné jedlo je témou školských aj mimoskolských aktivít.

B21 Strava a zdravé návyky sú prierezovo zaradené do výuky v rámci plnenia výchovno-vzdelávacích výstupov.

Kritérium programu Skutočne zdravá škôlka

B19 Zdravé a udržateľné jedlo je využívané ako téma pre vzdelávacie aktivity.

B20 Strava a zdravé návyky sú prierezovo zaradené do výuky v rámci plnenia výchovno-vzdelávacích výstupov.

Aby ste splnili kritérium SF4C, musíte opísať, ako je téma zdravej výživy a udržateľnej výroby a spotreby potravín začlenená do školského vzdelávacieho programu a aké vzdelávacie aktivity/projekty realizujete. Uved'te aj zápisnice zo všetkých stretnutí o spolupráci medzi učiteľmi alebo so zamestnancami školskej jedálne.

C.2. Autentické alebo praktické učenie

BR.C.2. Pestovanie a varenie pre deti

Škola uľahčuje a podporuje získavanie praktických dovedností deťmi. Napr. škola

poskytuje žiakom kurzy varenia, žiaci majú možnosť pestovať a zbierať potraviny a vyrábať kompost; to je prepojené s širším učením.

Indikátory plnenia:

- zoznam praktických projektov týkajúcich sa pestovania, zberu, varenia alebo výroby kompostu + popis

Kritérium programu Skutočne zdravá škola

B22 Iniciovali sme kroky k vytvoreniu školskej zeleninovej a ovocnej záhrady a pracujeme na zaradení záhradkarských aktivít do vzdelávacieho programu.

S14 Založili sme krúžok varenia a naši žiaci v ňom varia zo sezónnych potravín s využitím regionálnych zdrojov.

Kritérium programu Skutočne zdravá škôlka

B21 Iniciovali sme kroky k vytvoreniu školskej zeleninovej a ovocnej záhrady a pracujeme na zaradení záhradkarských aktivít do vzdelávacieho programu.

S9 Zabezpečili sme, aby deti mali k dispozícii záhradku a mohli prispievať k pestovaniu ovocia, zeleniny alebo bylín.

S10 Aspoň raz ročne môžu deti pripravovať jednoduché detské jedlá, či jesť plody, ktoré vypestovali sami.

Aby ste splnili kritérium SF4C, opíšte svoje praktické vzdelávacie aktivity a projekty.

C.3. Vzdelávanie dospelých

BR.C.3. Tematické semináre a vzdelávacie materiály pre učiteľov a školský personál

Škola ponúka učiteľom tematické semináre a vzdelávacie zdroje.

Indikátory plnenia:

- # vzdelávacích zdrojov
- # dokončených tematických workshopov + opis
- # účastníkov

Kritérium programu Skutočne zdravá škola

B15 Pracovníci školskej jedálne sa zapájajú do vzdelávacích a osvetových aktivít.

B19 Školská jedáleň absolvovala vzdelávaciu a konzultačnú službu Analýza školskej jedálne a prijala z nej vyplývajúce odporúčania.

Kritérium programu Skutočne zdravá škôlka

B14 Pracovníci školskej jedálne sa zapájajú do vzdelávacích a osvetových aktivít a aspoň raz ročne sa vzdelávajú v oblasti zdravej výživy a varenia.

B18 Školská jedáleň absolvovala vzdelávaciu a konzultačnú službu Analýza školskej jedálne a prijala z nej vyplývajúce odporúčania.

Aby ste splnili kritérium SF4C, opíšte zdroje, ktoré majú vaši učitelia k dispozícii, a uveďte zoznam vzdelávacích podujatí, na ktorých sa učitelia zúčastnili.

Pilier D: Komunita a partnerstvo

D.1. Zapojenie rodičov

BR.D.1. Škola zapája rodičov do aktivít týkajúcich sa školského stravovania.

Škola dáva rodičom príležitosť zapojiť sa do tvorby novej vízie a politiky školského stravovania od samého začiatku.

Rodičia sú písomne pozývaní na stretnutia, kde sa diskutuje o vízii školského stravovania, školskej stravovacej politike a aktivitách v oblasti školského stravovania, aby sa zapojili a pomohli.

Indikátory plnenia:

- kópia komunikácie smerom k rodičom a popis činností

Kritérium programu Skutočne zdravá škola

B1 Školská rada či vedenie školy odsúhlasilo plán podpory zdravého stravovania a stanovilo kroky a harmonogram k jeho naplneniu. Založenie Akčnej skupiny pre zdravé stravovanie je kľúčové, členovia sa pravidelne stretávajú, kontrolujú harmonogram a nastavujú zmeny a aktivity v škole.

B3 S rodičmi a žiakmi konzultujeme možnosti zlepšenia školského stravovania.

B4 Informujeme rodičov o zložení pokrmov v školskej jedálni a o aktivitách programu Skutočne zdravá škola a pozývame ich, aby osobne ochutnali jedlá.

B24 Každoročne organizujeme pre žiakov, rodičov a verejnosť akcie na tému zdravé stravovanie.

B25 Zapájame rodičov žiakov a verejnosť do našich pestovateľských a kulinárskych aktivít.

B26 Oboznamujeme iné školy, rodičov a verejnosť s našimi skúsenosťami z programu Skutočne zdravá škola.

Kritérium programu Skutočne zdravá škôlka

B2 S rodičmi konzultujeme možnosti zlepšenia školského stravovania.

B3 Informujeme rodičov o zložení pokrmov v školskej jedálni a o aktivitách programu Skutočne zdravá škola a pozývame ich, aby osobne ochutnali jedlá.

B23 Každoročne organizujeme pre deti, rodičov a verejnosť akcie na tému zdravé stravovanie.

B24 Aktívne sa snažíme zapojiť rodičov detí a verejnosť do našich pestovateľských a kulinárskych aktivít.

B25 Oboznamujeme iné škôlky, rodičov a verejnosť s našimi skúsenosťami z programu Skutočne zdravá škola.

D.2. Spolupráca s aktérmi a komunitou v okolí školy

BR.D.2. Škola informuje širšiu verejnosť o svojej vízii stravovania v škole

Škola jasne informuje o svojej vízii stravovania širšiu školskú komunitu.

Indikátory plnenia:

- viz BR.A.4

Kritérium programu Skutočne zdravá škola

B24 Každoročne organizujeme pre žiakov, rodičov a verejnosť akcie na tému zdravé stravovanie.

B25 Zapájame rodičov žiakov a verejnosť do našich pestovateľských a kulinárskych aktivít.

B26 Oboznamujeme iné školy, rodičov a verejnosť s našimi skúsenosťami z programu Skutočne zdravá škola.

Kritérium programu Skutočne zdravá škôlka

B23 Každoročne organizujeme pre deti, rodičov a verejnosť akcie na tému zdravé stravovanie.

B24 Aktívne sa snažíme zapojiť rodičov detí a verejnosť do našich pestovateľských a kulinárskych aktivít.

B25 Oboznamujeme iné škôlky, rodičov a verejnosť s našimi skúsenosťami z programu Skutočne zdravá škola.

Aby ste splnili kritérium SF4C, opíšte, ako komunikujete svoju víziu so širšou školskou komunitou.

THANKS FOR THE FOOD!

It's time for a new menu

evka@skutocnezdravaskola.sk

www.schoolfood4change.eu

#SchoolFood4Change

Výhradnú zodpovednosť za obsah nesú autori. Obsah nemusí nutne odrážať stanovisko Európskej komisie. Európska komisia tiež nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v nich obsiahnutých.

Skutočne
zdravá škola

Tento projekt je financovaný z programu Európskej únie pre výskum a inovácie Horizont 2020 na základe zmluvy o grante č. 101036763.

